

Prekonávanie prekážok pri očkovaní

Súbor záverečných odporúčaní

Navrhovanie účinných programov vakcinácie si vyžaduje komplexný prístup, ktorý reaguje na viaceré praktické prekážky brániace využívaniu vakcín: logistické, administratívne, informačné prekážky a bariéry súvisiace s obmedzenou dostupnosťou zdravotníckeho personálu a služieb môžu predstavovať významnú prekážku pri dosahovaní cieľov v oblasti zaočkovanosti obyvateľstva.

Systémy pre zasielanie pripomienok, mobilné očkovacie jednotky a školské očkovacie programy môžu pomôcť odstrániť tieto prekážky a zvýšiť tak zaočkovanosť.

Nasledujúce odporúčania poskytujú rámec na zdokonalenie stratégií očkovania, aby boli účinnejšie a udržateľnejšie.

Systémy pre zasielanie pripomienok

Systémy pre zasielanie pripomienok (SMS, e-mail, digitálne oznámenia) pomáhajú zlepšiť informovanosť o plánoch očkovania, znižujú pravdepodobnosť zabúdania na termíny a odstraňujú informačné bariéry. Môžu podporiť aj skvalitnenie poskytovania služieb v oblasti očkovania tým, že zvýšia predvídateľnosť dopytu po očkovacích látkach. Dôkazy z pilotných systémov pre zasielanie pripomienok realizovaných v Katalánsku, Murcii a Chorvátsku ukazujú štatisticky významný nárast zaočkovanosti, keď sa zasielajú pripomienky.

Kľúčové aspekty úspešnosti systémov pre zasielanie pripomienok zahŕňajú:

- Integráciu automatických systémov pre zasielanie pripomienok s administratívnymi databázami.
- Ponuku jednoduchého prístupu k informačným materiálom, napr. prostredníctvom odkazov na oficiálne webové stránky alebo mobilné aplikácie vložené do pripomienky.
- Používanie viacjazyčnej komunikácie na zabezpečenie prístupnosti pre jazykové menšiny.
- Zapojenie všeobecných lekárov do procesu zasielania pripomienok prostredníctvom poskytnutia nástrojov na sledovanie stavu zaočkovanosti ich pacientov.

Mobilné očkovacie jednotky

Mobilné očkovacie jednotky môžu pomôcť prekonávať geografické prekážky a prekážky v dostupnosti tým, že prinášajú vakcíny bližšie k nedostatočne obsluhovaným alebo ťažko dostupným komunitám, vrátane vidieckych alebo nedostatočne obsluhovaných mestských oblastí. Pilotné mobilné očkovacie jednotky vyvíjajúce činnosť v Hornom Rakúsku a Skärholmene (Štokholm) dosiahli dobré výsledky v práci so zraniteľnými skupinami dospievajúcich a starších dospelých. Závěry získané v rámci pilotných projektov naznačujú, že vplyv mobilných jednotiek možno posilniť prostredníctvom:

- Flexibilných otváracích hodín, vrátane iných ako bežných otváracích hodín, napríklad večer a cez víkendy.
- Zapojenia miestnych komunít na základe spolupráce s lídrami týchto komunít, organizáciami a vplyvnými osobami či influencerami.
- Zapojenia viacjazyčných zdravotníckych pracovníkov a poskytovania informácií vo viacerých jazykoch.
- Kombinácie ponuky rôznych očkovacích látok s ďalšími relevantnými zdravotnými službami.

Školské očkovacie programy

Školské očkovacie programy môžu zvýšiť mieru zaočkovanosti znížením logistických bariér a prekážok v dostupnosti. Začlenenie očkovania do bežných školských aktivít a vyučovacieho času môže minimalizovať narušenie každodennej rutiny v prípade zaneprázdnených rodičov a zabezpečiť tak vyššiu mieru zaočkovanosti. Pilotné projekty realizované v Estónsku a Holandsku ukazujú, že zapojenie škôl do osvetových aktivít v oblasti očkovania a presun očkovacích miest bližšie k školám súvisí so zvýšeným záujmom rodín, pohodlím a dostupnosťou očkovacích služieb. Úspech školských očkovacích programov možno podporiť týmito opatreniami:

- Zapojením rodičov, poskytnutím jasných a komplexných informácií o očkovacom programe, vysvetlením prínosov vakcín a vyvrátením obáv týkajúcich sa ich bezpečnosti.
- Zefektívnením postupov, napr. použitím digitálnych formulárov na poskytovanie súhlasu.
- Zavedením cielených, vekovo primeraných a kultúrne citlivých komunikačných stratégií, vrátane tvorby informačných materiálov a organizovania informačných stretnutí a diskusií s otázkami a odpoveďami.
- Spoluprácou so školskými zdravotnými sestrami, učiteľmi a riaditeľmi škôl v rôznych aspektoch očkovacieho programu.

Navrhovaním programov vytvorených na mieru, ktoré sú zároveň udržateľné

Pre vytvorenie očkovacích programov prispôsobených potrebám cieľovej populácie a zabezpečenie ich prijatia je dôležité, aby bol návrh programu podporený:

- Dôkladným posúdením potrieb s cieľom zhromaždiť a usporiadať dôkazy o konkrétnych potrebách a prekážkach, s ktorými sa cieľová skupina stretáva.
- Vytvorením priaznivého prostredia prostredníctvom zapojenia, konzultácií a koordinácie so zainteresovanými stranami (poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, inštitúcie, organizácie, lídri danej komunity) s cieľom zabezpečiť jednotný prístup.
- Spoluprácou s miestnymi lídrami, vplyvnými osobami, influencerami a kľúčovými osobami s cieľom propagovať informácie o očkovaní, pomáhať budovať dôveru a riešiť prípadné obavy v rámci komunit.

Začlenenie nových programov do existujúcej infraštruktúry a zavedených postupov, zabezpečenie politickej a finančnej podpory, uľahčenie zapojenia miestnych aktérov od samého začiatku a podpora zainteresovanosti jednotlivých aktérov môžu pomôcť zabezpečiť udržateľnosť postupov aj po skončení pilotnej fázy. Využívanie podpory EÚ a medzištátnej podpory na organizovanie štruktúrovaných aktivít vzájomného vzdelávania a využívanie príležitostí na výmenu skúseností môže uľahčiť inovácie a umožniť prenos inovátnych postupov do rôznych kontextov.